

Dle rozdělovníku

V Praze 30. dubna 2020
Čj. 15819/2020-UVCR

Důležitost podpory programů primární prevence a adiktologických služeb v době pandemie

Vážená paní hejtmanko,
Vážený pane hejtmane,
Vážený pane primátore,

v této nelehké době si dovoluji obrátit se na Vás ve věci zachování podpory adiktologických služeb, včetně dlouhodobých programů primární prevence rizikového chování. Oblast prevence je jednou z prioritních oblastí Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 a preventivní působení považuji za velmi důležité, a to zejména za současné situace.

Současná pandemie onemocnění novým koronavirem (COVID-19) nás, jako společnost, postavila do zcela nové situace, na kterou musíme reagovat velmi promptně, včetně přijetí mnoha nestandardních opatření, která co nejvíce sníží její negativní dopady.

Adiktologické služby mají v ČR nezastupitelnou roli v ochraně veřejného zdraví a i v současné situaci pracovníci adiktologických, tj. sociálních i zdravotních služeb, denně snižují negativní dopady na klienty svých služeb, osoby se závislostním chováním a tím i pro celou společnost. Současná opatření zároveň výrazně působí na psychiku jednotlivců, vyvolávají krizové a úzkostné stavy, které řada lidí může dočasně mírnit nadužíváním návykových látek. Již dnes zaznamenáváme nárůst kontaktů, žádostí o pomoc a konzultace v adiktologických službách, či na krizových linkách, v souvislosti s nárůstem úzkostí, paniky a zvýšeným užíváním návykových látek. Snížení podpory činnosti adiktologických služeb tak může přinést omezení jejich dostupnosti, což by v blízké budoucnosti mohlo značně zhoršit negativní dopady současné situace, jak u stávajících klientů, tak i celospolečensky.

Dále se také může zdát, že pro programy primární prevence není využití z důvodu nemožnosti výuky ve školách, anebo předpokladu, že na tyto programy nebude čas po obnovení pravidelné školní docházky. Opak je však pravdou. Současná situace, kterou zažíváme, je pro všechny náročná a na řadu dětí může působit výrazně rizikově. A to nejen aktuálně, v době mimořádných opatření, ale s velkou pravděpodobností bude mít tato situace vliv i na chování dětí a třídních kolektivů po obnovení školní docházky. Děti jsou, stejně jako dospělá populace, ohroženy krizovými stavy, pocity úzkosti a paniky. Je nutné si však uvědomit, že děti žijí v různých rodinných prostředích a mají různé podpůrné podmínky pro zvládnutí současné situace, přičemž některé aspekty vedou až k rozvoji rizikového chování.

Ze strany poskytovatelů dlouhodobých programů primární prevence máme informace o pokračování v jejich intenzivní práci. Aktuálně se preventivní působení přesunulo do on-line prostředí, včetně poskytování poradenství a cílených intervencí. Programy se věnují také on-line podpoře

pedagogických pracovníků a škol, protože tato zcela nová situace je v některých případech velmi náročná. Preventivní programy tak jsou k dispozici dětem, rodičům i pedagogům v on-line prostoru, realizují poradenství, krizové intervence a prostřednictvím moderních technologií podporují preventivní působení v rodinném prostředí dětí. Prostřednictvím škol se snaží o aktivní zapojení rodičů do tohoto působení. Cílem nabídky programů primární prevence je i péče a podpora škol a jejich pedagogů, příprava na znovuotevření škol a v neposlední řadě příprava na kontakt s dětmi, které žily v dlouhé sociální, vztahové a vrstevnické izolaci. Programy primární prevence vytvořily nabídku seminářů a workshopů pro školy, zaměřené právě na podporu pedagogů v současném nouzovém stavu a jejich přípravu na situace, které mohou nastat, až se děti vrátí zpět do škol. Proto si v této době o to více dovoluji apelovat i na podporu programů primární prevence rizikového chování.

Z pozice národní koordinátorky pro protidrogovou politiku považuji za nezbytné i v této krizové situaci zachovat finanční podporu adiktologickým službám poskytujícím služby osobám se závislostním chováním a dlouhodobým programům primární prevence rizikového chování, a to i z důvodu snižování negativních dopadů aktuální situace na velmi zranitelné skupiny populace, včetně dětí a mladistvých.

S úctou

Mgr. Jarmila Vedralová v. r.
ředitelka Odboru protidrogové politiky
národní koordinátorka pro protidrogovou politiku